

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
Facultatea de Istorie și Filosofie
Anul universitar 2008-2009
Semestrul 2

PROGRAMA ANALITICĂ

I. Informații generale despre curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Titlul disciplinei: INTRODUCERE ÎN ISTORIA UNIVERSALĂ A SECOLULUI XX
Codul: HIR2217
Numărul de credite: 7
Locul de desfășurare:
Programarea în orar a activităților: 3 ORE CURS, 3 ORE SEMINAR

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Nume, titlul științific: PROF.DR. VASILE VESE, CONF.DR. VIRGILIU ȚĂRĂU
Informații de contact: vtarau@yahoo.com , virgiliut@gmail.com; 0264/598456
Ore de audiență: luni: orele 12-14

III. Descrierea disciplinei:

Introducerea studenților în problemele și fenomenele istorice care au caracterizat secolul al XX-lea. Prezentarea și analiza pe baza literaturii de specialitate și a documentelor publicate a evoluției lumii contemporane, în diversitatea manifestărilor sale: economice, sociale, culturale, tehnologice, etc. Evaluarea sistemelor politice dezvoltate pe parcursul secolului trecut, având în vedere complexitatea geografică, ideologia caracteristică, manifestările practice în procesualitate istorică. Democrații și forme autoritariste de guvernământ (procesul și valorile democratizării; dictaturi, regimuri conservatoare, pretoriene sau totalitare). Războaiele și păcile ale secolului XX, traume umane și economice, mutații strategice și consecințe geopolitice. Conflicte globale (războaiele mondiale) și periferice. Crize economice și prosperitate: de la liberalismul economic, la neoliberalism, dirijism, economie planificată și politici monetariste. Fenomenele globalizării și/sau mondializării: efecte și mutații economice, sociale, culturale și tehnologice. Instituții și organizații internaționale cu vocație de universalitate (Societatea Națiunilor, Organizația Națiunilor Unite), sectoriale sau specializate în materie financiară (Banca Mondială, GATT, Organizația Mondială de Comerț, Fondul Monetar Internațional), culturală, guvernamentale sau neguvernamentale.

Metode utilizate: prelegeri interactive; conversație euristică; analiză documentară; prezentări powerpoint; referate și lucrări de seminar; verificări pe parcurs la curs și seminar.

IV. Bibliografia obligatorie:

Jan Palmowski, *Dicționar Oxford de istorie universală contemporană. De la 1900 până azi*, vol. 1-2, traducere de Simona Ceașu, ALL, București, 2005.

Odd Arne Westad and Hussi Hanhimaki (eds.), *The Cold War: A History in Documents and Eyewitness Accounts*, Oxford, 2004

Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne: 1920-2000*, Humanitas, 2003

(varianta in limba franceza) *Une histoire du monde moderne de 1917 aux années 1980*, Paris, 1985; (varianta in limba engleza) *A History of the Modern World: from 1917 to the 1990s*, revised ed., London, 1991, 870 p.,

Pierre Milza, Serge Bernstein, *Istoria Secolului XX*, vol I-III, All, București, 1998.

Peter Calvocoressi, *Politica mondială după 1945*, traducere Simona Ceașu, All, București, 2000.

Charles Zorgbibe, *Histoire des relations internationales*, Paris, 1994-1995, vol. II-IV.

Henry Kissinger, *Diplomația*, București, All, 2003. (varianta în limba engleză: aut.cit., *Diplomacy* Simon & Schuster, New York, 1994.

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:

- hărți; videoproiector; documente editate;

VI. Planificarea/ Calendarul întâlnirilor și al verificărilor/examinărilor intermediare:

Cursul și seminarul se desfășoară pe parcursul a trei ore săptămânal, în acord cu planificarea semestrială.

Evaluarea se realizează după cum urmează: 60% examen din tematica și bibliografia de curs. 2 verificări pe parcurs în cadrul seminarului: 20%; referat din temele precizate în tematica de seminar: 10%; activitatea la seminar 10%.

Tematica și bibliografia obligatorie și recomandată a Cursului *Introducere în istoria universală a secolului XX.*

Tema 1: Definirea obiectului de studiu:

- contemporaneitate, istorie recentă sau imediată; perspective teoretice asupra istoriei contemporane; tradiții academice în studiul epocii: științe sociale și istorie.

Bibliografia recomandată:

1. Geoffrey Baraclough, *An Introduction to Contemporary History*, New York, 1965.
2. William Keylor, *The Twentieth Century World: An International History*, Oxford University Press, 1996.
3. Eric Hobsbawm, *Secolul extremelor*, Lider, București, 1999.

Tema 2: Lumea la sfârșitul primei conflagrații mondiale:

- încheierea operațiunilor militare; noua dinamică strategică în organizarea relațiilor internaționale; actori și perspective naționale asupra păcii; noua geografie politică rezultată în urma Conferinței de pace: Europa central-estică; Orientul Apropiat; Societatea Națiunilor; Noi ideologii și noi curente culturale: mentalități și comportamente.

Bibliografia recomandată:

- a. Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne: 1920-2000*, Humanitas, 2003;
- b. Charles Zorgbibe, *Histoire des relations internationales*, Paris, 1994-1995.
- c. John Maynard Keynes, *The Economic Consequences of the Peace*, London, 1919.
- d. Henry Kissinger, *Diplomația*, București, 1998.

Tema 3: “Era prosperității” (1922-1929)

- refacerea economică după război; problema reparațiilor în Germania; soluții economice (piețele financiare și industria creditului, creșterea productivității industriale, etc.) și inovații tehnologice; economia de consum și efectele sale;; economia de stat, planificată sau centralizată;

Bibliografia recomandată:

1. Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne: 1920-2000*, Humanitas, 2003.
2. Paul Kennedy, *The Rise and the Fall of the Great Powers*, London, 1988.
3. Pierre Milza, S. Berstein, *Istoria secolului XX*, București, 1999.

Tema 4: Apariția și dezvoltarea regimurilor politice totalitare:

- Ideologiile totalitare și evoluția lor; Rusia de la revoluție la regim comunist; V.I. Lenin și dictatura proletariatului; comunismul de război; revoluția de sus și stalinismul; colectivizarea și marea teroare; Mussolini și fascismul, statul “total” și efectele sale în Italia; ascensiunea nazismului în Germania.

Bibliografie recomandată:

1. Richard Pipes, *A Concise History of the Russian Revolution*, London, 1995.
2. Allan Bullock, *Hitler and Stalin. Parallel Lives*, Vintage Books, 1993.
3. Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne: 1920-2000*, Humanitas, 2003
4. Max Gallo, *Italia lui Mussolini*, București, 1969
5. Renzo de Felice, *Mussolini*, Torino, 1995.
6. Robert C. Tucker, *Stalin in Power. Revolution from Above 1928-1941*, Northon, 1990.

Tema 5: Crizele anilor 1929-1933 și impactul lor asupra lumii interbelice

- marea criză economică; Cauze (supraproducție, criza pieței financiare, octombrie 1929) și efecte economice și sociale mondiale; reacții economice și politice față de criză (neoliberalism, intervenția statului în economie, modelele economice dezvoltate de John Maynard Keynes, New Deal). Schimbări formale și substanțiale în evoluția regimurilor politice europene în anii '30.

Bibliografie recomandată :

1. Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne: 1920-2000*, Humanitas, 2003.
2. Paul Kennedy, *The Rise and the Fall of the Great Powers*, London, 1988
3. E. Hobsbawm, *O istorie a secolului XX. Era extremelor. 1914-1991*, Chișinău, Editura Cartier, 1999.
4. Pierre Milza, S. Berstein, *Istoria secolului XX*, București, 1999.

Tema 6. Al doilea război mondial. (I). Istoriografie, caracter, cauze și declanșare (1939-1940)

- destructurarea sistemului internațional la sfârșitul anilor '30 (eșecul securității colective: conciliatorismul democrațiilor și agresivitatea puterilor totalitar-imperialiste : Germania, Italia, Japonia); sisteme de alianță ; problema « spațiilor vitale » ; cauze structurale și incidentale - istoriografie ; prima fază a războiului: strategie și tactică militară ; agresiunile din Polonia și Finlanda (1939) ; de la războiul ciudat la invadarea statelor vestice de către Germania (Norvegia, Danemarca, Belgia, Olanda, Franța) ; bătălia Angliei și mondializarea războiului.

Bibliografie recomandată :

1. A.J.P. Taylor, *Originile celui de-al Doilea Război Mondial*, Iași, 1999.
2. Ernst Nolte, *Războiul civil european (1917-1945)*, București, 2005.
3. Liddell Hart, *Al doilea război mondial*, București, f.a.
4. Victor Suvorov, *Spărgătorul de gheață. Cine a declanșat al doilea război mondial?*, Iași, 1995.
5. James L Stokesbury, *Scurtă istorie a celui de-al doilea război mondial*, București, 1993.

Tema 7. Al doilea război mondial (II). Diplomatie și război. Dezvoltări și efecte sociale, economice și politice.

- dezvoltări militare : 1940-1942 (fronturi : Europa de sud-est, Rusia, Africa de Nord, Atlantic și Pacific) ; formarea Marii Alianțe și acordurile diplomatice, politice și militare (Carta Atlanticului, Declarația Națiunilor Unite) ; ultima etapă a conflictului militar, 1943-1945 (operațiuni militare și înțelegeri diplomatice : Africa, Europa ; Asia de Sud-Est) ; consecințele războiului.

Bibliografie recomandată :

1. Liddell Hart, *Al doilea război mondial*, București, f.a
2. Leonida Loghin, *Mari conferințe internaționale (1939-1945)*, București, 1989.
3. James L Stokesbury, *Scurtă istorie a celui de-al doilea război mondial*, București, 1993.
4. Ernst Nolte, *Războiul civil european (1917-1945)*, București, 2005
5. Winston Churchill, *History of the Second World War*, Boston, 1948-1954 (6 volume).

Tema 8. Originile războiului rece. Școli istoriografice și dezvoltări politico-militare.

- istoriografia comunistă ; istoriografia occidentală (ortodoxie, revizionism, post-revizionism) ; pacea postbelică – problema Germaniei; Marile Puteri - perspective geopolitice și geostrategice la sfârșitul celui de al doilea război mondial ; URSS –«de la socialismul într-o singură țară la socialismul într-o singură regiune » soarta Europei central-estice, inițiative în Turcia și Iran ; SUA, de la acomodare la *containment* (*îndiguire*).

Bibliografie recomandată :

1. Liviu Țirău, *Între Washington și Moscova : politicile de securitate națională ale SUA și URSS și impactul lor asupra României*, Cluj, 2005.
2. John Lewis Gaddis, *We Now Know: Rethinking the Cold War*, New York, 1997.
3. Wilfried Loth, *Împărțirea lumii. Istoria războiului rece 1941-1955*, București, 1997.
4. Virgiliu Țirău, *Alegeri fără opțiune. Primele scrutinuri parlamentare din Centrul și Estul Europei după cel de al doilea război mondial*, Cluj-Napoca, 2005.

Tema 9: Sistemul internațional postbelic. Formarea și evoluția blocului politico-militar occidental, 1947-1962.

- bipolarismul și strategiile de securitate ale Statelor Unite; formarea Blocul Vestic: variante ale containmentului, perimetre de securitate și diplomatie economică; Planul Marshall, acorduri politice și militare: Atlantic (Dunkuerque, Bruxelles, NATO); America (Tratatul de la Rio 1947); Asia și Orientul Mijlociu (ANZUS, CENTO pactul de la Bagdad). Integrarea europeană și faza clasică a războiului rece.

Bibliografie recomandată:

1. Liviu Țirău, *Între Washington și Moscova : politicile de securitate națională ale SUA și URSS și impactul lor asupra României*, Cluj, 2005.
2. J.L. Gaddis, *The Long Peace. Inquiries into the History of the Cold War*, New York, 1987.
3. Melvyn Leffler, *A Preponderance of Power: National Security, The Truman Administration, and the Cold War*, Stanford University Press, 1992.
4. William Appelman Williams, *The Tragedy of American Diplomacy*, New York, 1972.
5. Alan S. Milward, *The Reconstruction of Western Europe, 1945-51*, London, 1984

Tema 10. Formarea și evoluția blocului politico-militar estic. URSS și sateliții săi: “De la unitate la diversitate”

- Strategia sovietică de securitate: Epoca Stalin: sovietizarea Europei central-estice; extinderea comunismului în Asia; formarea blocului: dimensiunea ideologică (Cominformul), economică (CAER) și militară (de la sistemul dependenței de Moscova la Pactul de la Varșovia); Epoca Hrușciiov: noua dinamică a blocului: sciziunea chinosovietică; căi naționale de comunism; diviziunea internațională a muncii.

Bibliografie recomandată:

1. Liviu Țirău, *Între Washington și Moscova : politicile de securitate națională ale SUA și URSS și impactul lor asupra României*, Cluj, 2005.
2. Zbigniew Brzezinski, *The Soviet Bloc. Unity and Conflict*, Harvard University Press, 1972.
3. Joseph Rotschild, *Întoarcerea la diversitate. Istoria politica a Europei Centrale si de Est după al Doilea Razboi Mondial*, Oradea, 1997.
4. Helene Carrere d’Encausse, *Le Grand Frère*, Paris, 1982.
5. Vladislav Zubok, Constantine Pleshakov, *Inside the Kremlin Cold War. From Stalin to Khrushchev*, Harvard Univ. Press, 1996.

Tema 11. Evoluția sistemului internațional 1963-1989. Destinderea și efectele sale. Noul război rece și destructurarea blocului comunist.

- destinderea: de la crize sistemice la acomodare și crize periferice (Vietnam, conflictele din Orientul Mijlociu, Öst-politik); cursa înarmărilor și efectele sale; instituționalizarea comunicării între marile puteri; tratativele pentru reducerea arsenalelor militare: interzicerea experimentelor în spațiu, neproliferarea, negocierea SALT I și II; Cooperarea în Europa –

Actul Final de la Helsinki. Noul război rece – Reagan și războiul stelelor; URSS de la doctrina suveranității limitate la acomodarea cu vestul; Gorbaciov și destructurarea imperiului sovietic: anul 1989.

Bibliografie recomandată:

1. Brzezinski, Zbigniew, *Marele eșec. Nașterea și moartea comunismului în secolul XX*, Cluj, 1994.
2. Raymond Garthoff, *Détente and Confrontation: American-Soviet Relations from Nixon to Reagan* (2nd edition), 1994.
3. H. Kissinger, *Diplomația*, București, 1998.
4. Ch. Zorgbibe, *Histoire des relations internationales*, Paris, 1994 (vol III).
5. Hogan, Michael ed. *The End of the Cold War. Its Meaning and Implications*, 1992
6. Vladimir Tismăneanu, Sorin Antohi, ed., *De la utopie la istorie. Revoluțiile din 1989 și urmările lor*, București, 2006.

Tema 12. Evoluții postbelice în afara blocurilor. Lumea a treia, nealiniera și decolonizarea.

- războiul rece în lumea a treia; decolonizarea, faze, regiuni, modele și efecte; mișcarea de nealiniera (programe și evoluție); modernizare și înapoiere structurală: probleme economice, sociale și politice ale lumii a treia.

Bibliografie recomandată:

1. Odd Arne Westad and Hussi Hanhimaki (eds.), *The Cold War: A History in Documents and Eyewitness Accounts*, Oxford, 2004.
2. Odd Arne Westad, "Rethinking Revolutions. The Cold War in the Third World", *Journal of Peace Research*, Vol. 29, No. 4, 455-464 (1992).
3. Raymond F. Betts, *Decolonization*, Routledge, 2004.
4. John D. Hargraves, *Decolonization in Africa*, Longman, 1996.
5. Christopher Chlapman, *Third World Politics. An Introduction*, London, 1990.

Tema 13. Sistemul internațional în ultima decadă a secolului XX. Globalizare, integrare și conflict.

- în căutarea stabilității și păcii internaționale (unipolarism sau multipolarism); noi actori și noi probleme pe agenda internațională: naționalism, religie, putere economică, drepturile omului, etc.; ciocnirea civilizațiilor și/sau sfârșitul istoriei; extinderea sistemului occidental în estul Europei (NATO și Uniunea Europeană; neoliberalism, liberalizare și democratizare politică. 11 septembrie 2001 – o nouă eră?

Bibliografie recomandată:

1. Joseph Nye, *Bound to Lead. The Changing Nature of American Power*, New York, 1991.
2. Samuel P. Huntington, *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, București, 2005
3. Jan Nederveen Pieterse, *Globalization or Empire?*, New York, London, 2004.
4. Niall Ferguson, "Hegemony or Empire?" *Foreign Affairs*, (September/October 2003).
5. Viven A. Schmidt, "The New World Order, Incorporated: The Rise of Business and the Decline of the Nation State," *Daedalus*, Vol. 124, no. 2 (Spring 1995).

Tema 14. Secolul 20. Mutații economice, sociale, culturale și tehnologice.

- Crize economice și prosperitate: liberalismul economic, neoliberalism, dirijism, economie planificată și politici monetariste. Fenomenele globalizării și/sau mondializării: efecte și mutații economice, sociale, culturale și tehnologice pe plan mondial. Valurile democratizării: socializare politică și modernizare socială. Curente culturale și dezvoltarea mediilor academice.

Bibliografie recomandată:

1. Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne: 1920-2000*, Humanitas, 2003.
2. Paul Kennedy, *The Rise and the Fall of the Great Powers*, London, 1988.
3. E. Hobsbawm, *O istorie a secolului XX. Era extremelor. 1914-1991*, Chișinău, Editura Cartier, 1999.
4. Robert Gilpin, *Economia mondială în secolul XXI. Provocarea capitalismului global*, Iași, 2004
5. Louise B. Russell, *The Baby Boom Generation and the Economy*, Washington D.C., 1982.

VII. Modul de evaluare:

Examen scris din temele cursului și bibliografia obligatorie: 60%

Verificări pe parcurs din tematica seminarului: 20%

Referat din temele propuse la seminar: 10%

Prezența și activitatea la seminar: 10%

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

Prezența la cursuri este facultativă, cu precizarea că bibliografia obligatorie și cea recomandată în tematica acestuia trebuie parcursă și de către cei care nu participă la cursuri. Prezența la seminarii este obligatorie. Frecvența minimă pentru acceptarea la examinarea scrisă este de 75% din orele de seminar. Plagiatul este interzis și se pedepsește în acord cu reglementările prezente în Carta UBB. Orice încercare de fraudă la examen sau la verificările pe parcurs duce la aplicarea reglementărilor de contractul de studii și Carta UBB.

IX. Bibliografia opțională:

a. Enciclopedii

1. *Blackwell Encyclopaedia of Political Sciences*
2. *Encyclopaedia Britannica*
3. *Encarta 2003*

b. Dicționare, atlase, hărți.

1. Dominique Chagnollaud, *Dicționar al vieții politice și sociale*, București, All Educational, 1999.
2. Bernd Jordan, Alexander Lenz, *100 de personalități ale secolului XX. Politicieni*, București, All, 2000.
3. Hermann Kinder, Werner Hilgemann, *Atlas de istorie mondială. De la Revoluția Franceza până în prezent*, vol. II, București, Enciclopedia Rao, 2001
4. Al. Vianu, Zorin Zamfir, C-tin Bușe, *Relații internaționale în acte și documente*, vol. I, București, Editura didactică și pedagogică, 1974, 347 p.

c. Resurse Internet

Cold War International History Project:

http://wwics.si.edu/index.cfm?topic_id=1409&fuseaction=topics.home

Personalități politice: <http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/ColdWar.htm>

Sistemul de la Bretton-Woods: <http://www.econ.iastate.edu/classes/econ355/choi/bre.htm>

Cronologie contemporană: <http://www2.tntech.edu/history/contemp.html>

Arhive virtuale:

<http://www.fas.harvard.edu/~hpcws/links.htm>

<http://www.mtholyoke.edu/acad/intrel/coldwar.htm>

<http://history.acusd.edu/gen/20th/coldwar0.html>

d. Baze de date (BCU):

JSTOR

History Online

EBSCO

Questia

Proquest

Anexa 1:

Tematica și bibliografia seminarului:

Referatele se întocmesc pentru seminariile 4 și 5 ; 13 și 14. Ele se întocmesc și se predau profesorului responsabil cu activitatea de seminar cu o săptămână înainte de seminarul 4 și 13.

Seminarii

Seminar nr. 1

- **organizarea activităților de seminar ; prezentarea temelor și bibliografiei ; metodologia și sursele istoriei contemporane ; definirea diacronică, epistemologică și structurală a problemelor ce urmează a fi studiate.**

Seminar nr. 2

Conferința de pace de la Paris (1919-1920). Sistemul tratatelor de la Versailles

- Organizarea Conferinței de pace și relațiile dintre statele participante. Organisme de lucru în cadrul conferinței
- Tratatul de pace (Versailles, Saint-Germain, Sevres, Trianon, Paris)
- Pactul Ligii Națiunilor - Societatea Națiunilor și principiile care au guvernat relațiile internaționale după Primul Război Mondial

Bibliografie:

Ch. Zorgbibe, *Histoire des relations internationales*, Paris, 1994, vol. II (*De la paix de Versailles à la Grande Alliance contre Hitler 1918-1945*), p. 4-94. (BIG 11554)

M. Iacobescu, *România la Societatea Națiunilor*, București, 1988, p. 16-56, 68-78. (F 3237 a/b)

Pierre Gerbert (coord.), *Société des Nations et Organisation des Nations Unies*, Paris, Edition Richelieu, 1973, p. 5-30. (BIG 10209)

Seminar nr. 3

Relațiile internaționale în perioada interbelică. 1919-1939

- Conferința de la Washington 1921-1922
- Relațiile sovieto-germane: tratatul de la Rapallo, 1922; tratatul de la Berlin, 1926 -semnificația
- Problema dezarmării în deceniul III al sec. XX - Geneva, 1924-1925; Pactul Briand Kellogg, 1928
- Acordurile de la Locarno (1925) și restabilirea echilibrului politic în Europa
- Marea criză economică și impactul său asupra relațiilor internaționale
- Proiecte ale Ligii Națiunilor: conferința dezarmării de la Geneva 1932-1934
- Proiecte ale statelor revizioniste: agresiunile Japoniei în Extremul Orient, ale Germaniei naziste în Europa (reintroducerea serviciului militar obligatoriu, remilitarizarea Renaniei, Anschluss-ul și dezmembrarea Cehoslovaciei), și ale Italiei fasciste în Africa (Etiopia)

Bibliografie:

Charles Zorgbibe, *op. cit.*, p. 97-109, 177-184, 193-240.

Paul Kennedy, *The Rise and Fall of the Great Powers*, London, 1988, p. 296-353.

P. Milza, S. Berstein, *Istoria secolului XX*, București, 1999, vol. I. (BIG 12215) (paginile referitoare la problematică)

Seminar nr. 4 și 5

Regimurile politice interbelice: democrație liberală versus totalitarism

- Ideologie și regim politic

- State democratice: ideologie, regim politic, caracteristici, studii de caz (SUA, Europa Occidentală, Europa Centrală)
- State autoritare, dictatoriale și totalitare (Europa Occidentală, Europa Centrală, URSS, Asia)

Metodologia pentru studiile de caz (S3, S4): Marea Britanie (sistemul constituțional; evoluția regimului politic – monarhia, partidele politice, guvernele interbelice; imperiul britanic), Franța (sistemul constituțional; partidele politice, etapele guvernării și activitatea guvernelor), Republica de la Weimar (regimul politic – președenția, partidele politice, guvernele și activitatea lor), S.U.A. (evoluții politice în “era prosperității”; marea criză economică și consecințele sale; evoluții politice în deceniul patru)

***Italia fascistă, Germania nazistă, U.R.S.S. în perioada interbelică
(caracteristicile și evoluția regimului-ideologia, instituțiile și funcționarea acestora-
perspectivă comparativă)***

Bibliografie generală:

Paul Johnson, *Histoire du monde moderne*, 1980, tome I. (paginile referitoare la problematică)
P. Milza, S. Berstein, *op. cit.*, vol. I. (BIG 12215) (paginile referitoare la problematică)
Politics in Western Europe, St. 1991. (BIG 10797) (paginile referitoare la problematică)
P. Kenedy, *op. cit.* (paginile referitoare la tematică-ideologia regimurilor politice)
E. Hobsbawm, *op. cit.*

Bibliografie suplimentară pt. studiile de caz:

A.J.P. Taylor, *English History: 1914-1945*, New York, 1965, 708 p. (BIG 13041) (paginile referitoare la problematică)
André Maurois, *Istoria Angliei*, București, Editura Orizonturi, 1996, 704 p. (BIG 11063) (paginile referitoare la problematică)
David Lindsay Keir, *The constitutional history of modern Britain: 1485-1937*, London, 1947, 568 p. (BIG 9256) (paginile referitoare la problematică)
G.M. Trevelyan, *Istoria ilustrată a Angliei*, București, Ed. Științifică, 1975, 869 p. (BIG 72211) (paginile referitoare la problematică)

G. Brown Tindall, E. David Shi, *America: o istorie narativă*, București, Editura Enciclopedică, 1996, vol. III (BIG 11392)

René Rémond, *Istoria Statelor Unite ale Americii*, Corint, 1999, p. 108-133. (BIG 12708)

Scurtă istorie a Statelor Unite ale Americii, București, Silex, 1995, 192 p. (BIG 10781) (paginile referitoare la problematică)

Henry F. Graff, **History of the USA**, vol. 10, 11, BIG 6019.

Jacques Néré, *La troisième République 1919-1940*, Paris, A. Colin, 1965 (BIG 9709)

Jacques Madaule, *Istoria Franței*, București, Editura politică, 1973, vol. III (*De la Republica a III-a la Republica a V-a*) (857670, BIG 6955)

Jacques Droz, *Istoria Germaniei*, Corint, 2000, cap. V : Republica de la Weimar ; cap. VI : Germania hitleristă. (BIG 12814)

Claude David, *Hitler și nazismul*, Corint, 2002, partea I-ascensiunea lui Hitler și a nazismului, Germania 1919-1933 (p. 7-77); partea a II-a: Hitlerismul la putere (1934-1945) : structura statului : puterea centrală, statele, partidul, poliția și organizații militare, Lagăre de concentrare, Instituții fundamentale ale statului (justiția, propaganda, formarea tineretului, organizarea muncii. Politica

socială) (p. 79-91) ; Politica economică (p. 93-102) ; Politica internă. Persecuții și crize (p. 103-130).

Max Gallo, *Italia lui Mussolini*, București, 1969. (BIG 6292, 854487)

Giuliano Procacci, *Istoria italienilor*, București, Editura politică, 1975, p. 431-438, 452-468. (BIG 7194)

Martin Clark, *Modern Italy: 1871-1982*, London, New York: Longman, 1993 (BIG 11319) (paginile referitoare la tematică)

Michael Lynch, *Stalin și Hușcirov URSS, 1924-1964*, București, BIC ALL, 1991. (paginile referitoare la problematică)

N. Werth, *Istoria Uniunii Sovietice de la Lenin la Stalin (1917-1953)*, București, Corint, 2000. (paginile referitoare la problematică)

Facultativ :

Chantal Millon-Delsol, *Ideile politice ale secolului XX*, Iași, Polirom, 2002, p. 24-51; p. 53-91; p. 118-121.

Gh. Rădulescu, *Spania*, București, 1997, p. 210-216, 225-254, 266-273. (761900)

A. H. de Oliveira Marques, *Istoria Portugaliei*, București, 1996, p. 145-172. (725024)

J. Gernet, *Lumea chineză*, vol. II, București, Editura Meridiane, 1985 (BIG 8176) (paginile referitoare la problematică)

Hani Goro, *Istoria poporului japonez*, București, Editura politică, 1964 (BIG 5543) (paginile referitoare la problematică)

V. Cristian, *Istoria Asiei*, Corint, 2002. (paginile referitoare la problematică)

Seminar nr. 6

Evoluția relațiilor interaliatate în timpul celui de-al doilea război mondial: 1939-1945

Relațiile anglo-americane. Semnarea Cartei Atlanticului, 12 august 1941

Relațiile Marii Britanii și ale SUA cu URSS: Declarația Națiunilor Unite, ianuarie 1942

Tratatul anglo-rus, 26 mai 1942

Tratatul americano-rus, 11 iunie 1942

Conferințe interaliatate: Casablanca și ideea capitulării necondiționate a puterilor Axei (13-24 ianuarie

1943)

Moscova, Cairo, Teheran (1943) și problema deschiderii celui de-al doilea front

Yalta (4-11 februarie 1945)

San Francisco și constituirea ONU

Potsdam (17 iulie-2 august 1945) și adâncirea crizei în interiorul coaliției

anglo-

americano-sovietice

Bibliografie:

Leonida Loghin, *Mari conferințe internaționale 1939-1945*, București, Editura politică, 1989 (paginile referitoare la problematică)

Ch. Zorgbibe, *op. cit.*, vol. II, p. 273-295, vol. III (*Du system de Ialta aux missiles de Cuba 1945-1962*), p. 7-39.

Marea conflagrație a secolului XX, p. 188-197. (BIG 6611 a/b)

R. G. Feltham, *Diplomatic Handbook*, London and New York, 1982, p. 61-85. (BIG 9786)

Pierre Gerbert (coord.), *op. cit.*, (BIG 10209) (paginile referitoare la problematică)

Seminar nr. 7

Relațiile dintre foștii aliați și debutul războiului rece 1945-1947.

- *Definirea războiului rece*
- Fundamentele ideologice ale războiului rece și expresia lor politică în documentele marilor puteri:
 - Discursul lui Stalin, 9 februarie 1946
 - Discursul lui Churchill de la Fulton, 5 martie 1946
 - Telegrama cea lungă a lui G. Kennan și doctrina de containment
 - Telegrama Novikov
 - Doctrina Truman, 12 martie 1947
 - Planul Marshall
 - Crearea Cominformului (septembrie 1947) și teoria lui Jdanov privind împărțirea lumii în cele două blocuri

Bibliografie:

Ch. Zorgbibe, *op. cit.*, vol. III, p. 7-65.

H. Kissinger, *Diplomația*, București, 1998, p. 385-429 (BIG12223)

André Fontaine, *Istoria războiului rece : de la Revoluția din Octombrie la războiul din Coreea : 1917-1950*, București, Editua militară, 1991, vol. III (BIG 10175/723483) (paginile referitoare la problematică)

Seminar nr. 8

Evoluții în perioada războiului rece (1948-1962)

- Definirea sferelor de influență în Europa central-estică. Satelizarea. Convențiile de armistițiu ; Conferința de pace de la Paris (1946-1947) ; tratatele bilaterale între URSS și sateliți ; crearea CAER
- Sovietizarea - mecanisme și instituții
- Formarea blocului vestic: OECD, NATO

Bibliografie:

Hugh Seton-Watson, *The East European Revolution*, London, 1991. (BIG 5346) (paginile referitoare la problematică)

Peter Calvocoressi, *op. cit.* (paginile referitoare la problematică)

Joseph Rothschild, *Întoarcerea la diversitate. Istoria politică a Europei Centrale și de Est după al Doilea Război Mondial*, Oradea, Editura Antet, 1997, cap. 3 (Comuniștii preiau puterea), cap. 4 (Dialectica stalinismului și a titoismului)

Seminar nr. 9

Crizele războiului rece (1948-1962). Evoluții în blocul comunist

Conceptul de criza și expresia ei politică în relațiile dintre marile puteri

- Crizele din blocul estic: crizele Berlinului ; Polonia și Ungaria, 1956
- *Defecțiunea iugoslavă*
- Crearea CAER

Bibliografie:

André Fontaine, *op. cit.*, vol. IV, *De la Războiul din Coreea la criza alianțelor: 1950-1967*, București, 1994. (BIG 10175/723483) (paginile referitoare la problematică)

Ch. Zorgbibe, *op. cit.*, vol. III, p. 67-128, 166-187.

H. Kissinger, *op. cit.*, p. 429-538, 586-589.

Jean-Louis Dufour, *Crizele internaționale. De la Beijing (1900) la Kosovo (1999)*, Corint, 2002. [Blocada Berlinului (1948-1949) (p. 93-96) ; Insurecția ungară (1956) (p. 96-98) ;

Seminar nr. 10

Conceptul de criza și expresia ei politică în relațiile dintre marile puteri

- Războiul din Coreea
- Criza Suezului, 1956
- Destinderea relativă și definirea regulilor de funcționare a bipolarismului-mecanisme de comunicare și reglementare în perioada destinderii relative: Kennedy și riposta graduală și flexibilă
- Criza cubaneză și necesitatea destinderii

Bibliografie:

André Fontaine, *op. cit.*, vol. IV, *De la Războiul din Coreea la criza alianțelor: 1950-1967*, București, 1994. (BIG 10175/723483) (paginile referitoare la problematică)

Ch. Zorgbibe, *op. cit.*, vol. III, p. 67-128, 166-187.

H. Kissinger, *op. cit.*, p. 429-538, 586-589.

Jean-Louis Dufour, *Crizele internaționale. De la Beijing (1900) la Kosovo (1999)*, Corint, 2002. [Naționalizarea Companiei Universale a canalului Suez (1956) (p. 98-101) ; Rachetele din Cuba (1962) (p. 115-117)

Seminar nr. 11

Evoluții în perioada războiului rece 1962-1989---perioada destinderii

- 1962-1975: De la criza rachetelor din Cuba la Actul final de la Helsinki. Instituționalizarea destinderii:
 - *Tentativele de limitare a folosirii și experimentării armamentului nuclear: SALT I și II*
 - Crize periferice și de sistem: rolul Chinei în confruntarea celor două puteri, SUA și URSS, conflictele din Orientul Apropiat și crizele energiei (1973, 1978), războiul din Vietnam
 - Criza cehoslovacă și “suveranitatea limitată” în blocul estic
 - De la Ostpolitik la Actul final de la Helsinki

Bibliografie:

Henry Kissinger, *op. cit.*, p. 538-689.

Ch. Zorgbibe, *op. cit.*, vol. III, p. 307-326, vol. IV (*Du schisme Moscou-Pékin à l'après guerre froide : 1962 à nos jours*), p. 7-11, 51-64, 142-144, 178-211.

André Fontaine, *op. cit.*, vol. IV. (BIG 10175/723483) (paginile referitoare la problematică)

Jean-Louis Dufour, *Crizele internaționale. De la Beijing (1900) la Kosovo (1999)*, Corint, 2002. [Războiul de șase zile și reacțiile comunității internaționale (1967) (p. 120-122) ; Primăvara de la Praga și intervenția sovietică (1968) (p. 122-125) ; Urmările internaționale ale Războiului de Yom Kippur (1973) (p. 127-130)

Seminar nr. 12

Evoluții în perioada războiului rece 1962-1989-sfarsitul razboiului rece

- 1975-1989: Tensionarea relațiilor Est-Vest și politica ripostei totale a lui Ronald Reagan
- Intervenția militară sovietică în Afganistan – 1979 și riposta americană (Războiul stelelor)
- Evoluții în blocul comunist în deceniile VIII-IX

Bibliografie:

Henry Kissinger, *op. cit.*, p. 689-727.

Françoise Thom, *Sfârșiturile comunismului*, p. 35-91.
Joseph Rothschild, *op. cit.*, cap. 7 (Finaluri de partidă), cap. 8 (Epilog)
Peter Calvocoressi, *op. cit.* (paginile referitoare la problematică)
Ch. Zorgbibe, *op. cit.*, vol. IV, p. 341-350.
Jean-Louis Dufour, *Crizele internaționale. De la Beijing (1900) la Kosovo (1999)*, Corint, 2002.
[Intervenția sovietică în Afganistan (1979) (p. 154-156) ; Stare de război în Polonia (1981) (p. 159-162)]

Seminar nr. 13 și nr. 14

Caracteristicile generale ale regimurilor politice postbelice

- State democratice și totalitare
- Ideologie și regim politic

Studii de caz : U.R.S.S. după al doilea război mondial, China, Europa de Est
Europa de Vest, , S.U.A.,

Bibliografie generală:

Paul Johnson, *op. cit.*, vol. II. (paginile referitoare la problematică)
Norman Davis, *Europe A History*, Oxford and New York Univ. Press, p. 1057-1137 (cap. 12) (BIG 12476)
Pierre Milza, S. Berstein, *op. cit.*, vol. II, vol. III. (paginile referitoare la problematică)
Peter Calvocoressi, *op. cit.* (paginile referitoare la problematică)

Bibliografie pt. studiile de caz:

André Maurois, *op.cit.*, București, Editura Orizonturi, 1996, 704 p. (BIG 11063) (paginile referitoare la problematică)
G.M. Trevelyan, *op. cit.*, București, Ed. Științifică, 1975, 869 p. (BIG 72211) (paginile referitoare la problematică)
C.J. Bartlett, *A history of postwar Britain 1945-1974*, London, Longman, 1977 (BIG 7660)

René duc de Castris, *Histoire de la France : des origines à 1981*, p. 575-599. (BIG 9859)
J. Madaule, *op. cit.*, vol. III. (paginile referitoare la tematică)
P. Courtier, *La quatrième republique*, Paris, 1989, 126 p. (BIG 9025)
H. Mendras, *La seconde revolution française : 1965-1984*, Paris, Gallimard, 1988 (BIG 9498)

Allan M. Winkler , *Trecutul apropiat, eseuri si documente despre America dupa al doilea razboi mondial*,

Garson Robert, *The Uncertain Power : A Political History of the USA since 1929*, Big 9777
G. Brown Tindall, E. David Shi, *America: o istorie narativă*, București, Editura Enciclopedică, 1996, vol. III (BIG 11392)
André Kaspi, *Histoire des Etats Unis de l’Amerique*, p. 383-547
Camil Mureșan, Al. Vianu, *Președinte la Casa Albă*, București, Editura politică, 1974, p. 525-637. (BIG 7091)
René Rémond, *Istoria Statelor Unite ale Americii*, Corint, 1999, p. 135-148.

Michael Lynch, *Stalin și Hușcirov URSS, 1924-1964*, București, BIC ALL, 1991. (paginile referitoare la problematică)
N. Werth, *Istoria Uniunii Sovietice de la Lenin la Stalin (1917-1953)*, Corint, 2000. (paginile referitoare la problematică)
Nicolas Werth, *Istoria Uniunii Sovietice de la Hrușcirov la Gorbaciov (1953-1985)*, București, Corint, 2000.

Pascal Lorot, *Perestroika. U.R.S.S. sub Gorbaciov (1985-1991)*, București, Corint, 2002.

Jacques Droz, *Istoria Germaniei*, Corint, 2000, cap. VII: Germania divizată, cap. VIII: Reunificarea
Martin Clark, *op. cit.* (paginile referitoare la tematică)